

**Záznam semináře
„Vliv korupce v České republice na mezinárodní obchod se zvláštním důrazem
na přímé zahraniční investice“
dne 31. října 2005, Praha**

Výstup

Dne 18. října 2005 zveřejnila nevládní organizace Transparency International Index vnímání korupce (CPI). Index je vydáván každoročně a je celosvětově uznávaným ukazatelem vnímání míry korupce v dané zemi. Při tvorbě indexu v roce 2005 bylo využito 16 různých průzkumů mínění mezi podnikateli, analytiky a akademiky provedených 12 nezávislými institucemi v období let 2003-2005 (9 ze 16 výzkumů v ČR bylo provedeno v roce 2005, ostatní jsou starší).

ČR se oproti roku 2004 místně zlepšila ze 4,2 na 4,3 bodů, přičemž 0 znamená nejhorší, 10 nejlepší výsledek. Postoupila tak z 51. (ze 146 hodnocených zemí v roce 2004) na 47. místo (ze 159 hodnocených zemí v roce 2005).

Ačkoliv není toto zlepšení příliš výrazné, lze ve srovnání s ostatními státy Visegrádu konstatovat, že z dlouhodobého hlediska se Česká republika spolu se Slovenskem postupně stále zlepšuje a naopak Maďarsko a Polsko se zhoršuje. Pomalost procesu zlepšování může být způsobena započítáním vyšetřování korupčních kauz, jejichž medializace může dočasně ovlivnit výši CPI. Po potrestání viníků lze očekávat výrazné zlepšení. Další posun zajistí zjednodušení administrativy pro podnikatele, snížení byrokratické zátěže a tím i prostoru pro korupční jednání. Od července 2005 jsou výrazně zjednodušeny a urychleny zápisy do obchodních rejstříků, což také bude mít pozitivní dopad na CPI v dalším období. V současné době se také projednává celá řada zákonů upravujících protikorupční opatření (zákon o střetu zájmů, úpadkový zákon, zákon o veřejných zakázkách, koncesní zákon apod.), které budou-li schváleny, přispějí ke zefektivnění boje proti korupci v ČR.

Ačkoliv samotná hodnota indexu CPI v ČR je předmětem názorových střetů, je potřeba se zamýšlet nad tím, co vlastně vnímání míry korupce a image ČR v zahraničí znamená, jak tento ukazatel odráží skutečnost a jak jej lze využít.

Pravdou zůstává, že z hlediska mezinárodního obchodu je korupce výraznou komplikací pro vstup českých firem na zahraniční trhy, stejně jako pro vstup zahraničních firem na trhy české. Pověst zkorumpovaného státu dokáže odradit potenciálního zahraničního investora a tím negativně ovlivnit konkurenceschopnost a růst ekonomiky. Pro domácí podnikatele je pak silně demotivujícím faktorem.

Podíváme-li se na fenomén korupce prizmatem šancí českých podnikatelských subjektů investovat v zahraničí, můžeme říci, že korupční jednání lze nalézt i v jiných zemích a v daleko výraznější míře. Naopak při pohledu na objem přímých zahraničních investic v České republice, zejména v oblastech jako je automobilový průmysl, elektrotechnika či elektronika, nezbývá než říci, že často se

objevující tvrzení o České republice jako korupčním ráji, jsou neopodstatněná a neodpovídají skutečnosti.

Korupční jednání samotné vyplývá z lidské přirozenosti a je tedy potenciálně neustále přítomné při každé lidské činnosti spojené s uspokojováním potřeb, zejména těch veřejných a garantovaných z moci státu. Je ovšem nesmírně důležité si uvědomit, že k takovému jednání je vždy potřeba minimálně dvou osob – toho kdo nabízí a toho kdo bere. Korupce tedy není nijak odtržena od osobní odpovědnosti každého jednotlivce a potírat ji je proto možné pouze prostřednictvím odpovědného přístupu celé společnosti a všech jejích komponentů.